

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

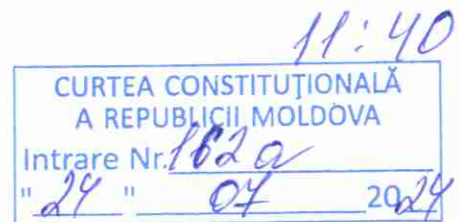
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,

Chișinău MD 2004,

Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu art. 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin. (1) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Ulanov Denis, Suhodolschi Alexandr
2. Deputați în Parlament
3. bd. Ștefan cel Mare 105
- 4.

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Obiectul sesizării este:

- Hotărârea Parlamentului nr. 1452 din 6 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative, în partea ce se referă la deputații Ulanov și Suhodolski.

III. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(3) Republica Moldova este un **stat de drept**, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind **drepturile și libertățile omului** se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile

fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 6

Separația și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte [Carta Organizației Națiunilor Unite](#) și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 60

Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ

(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

(2) Parlamentul este compus din 101 deputați.

Articolul 62

Validarea mandatului de deputat

Curtea Constituțională, la propunerea Comisiei Electorale Centrale, hotărăște validarea mandatului de deputat sau nevalidarea lui în cazul încălcării legislației electorale.

Articolul 63

Durata mandatului

(1) Parlamentul este ales pentru un mandat de 4 ani, care poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau de catastrofă.

(2) Parlamentul se întrunește, la convocarea Președintelui Republicii Moldova, în cel mult 30 de zile de la alegeri.

(3) Mandatul Parlamentului se prelungește pînă la întrunirea legală a noii componente. În această perioadă nu poate fi modificată Constituția și nu pot fi adoptate, modificate sau abrogate legi organice.

(4) Proiectele de legi sau propunerile legislative înscrise pe ordinea de zi a Parlamentului precedent își continuă procedura în noul Parlament.

Articolul 66

Atribuțiile de bază

Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

a) adoptă legi, hotărîri și moțiuni;

Articolul 68

Mandatul reprezentativ

(1) În exercitarea mandatului, deputații sînt în serviciul poporului.

(2) Orice mandat imperativ este nul.

Articolul 69

Mandatul deputaților

(1) Deputații intră în exercițiul mandatului sub condiția validării.

(2) Calitatea de deputat încetează la data întrunirii legale a Parlamentului nou ales, în caz de demisie, de ridicare a mandatului, de incompatibilitate sau de deces.

Articolul 73

Inițiativa legislativă

Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

Articolul 74

Adoptarea legilor și a hotărîrilor

(1) Legile organice se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, după cel puțin două lecturi.

(2) Legile ordinare și hotărîrile se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.

(3) Proiectele de lege prezentate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților acceptate de acesta sînt examinate de Parlament în modul și după prioritățile stabilite de Guvern, inclusiv în procedură de urgență. Alte propuneri legislative se examinează în modul stabilit.

(4) Legile se trimit, spre promulgare, Președintelui Republicii Moldova.

Articolul 135

Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) interpretează Constituția;

c) se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;

d) confirmă rezultatele referendumurilor republicane;

e) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova;

f) constată circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului, demiterea Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte, precum și imposibilitatea Președintelui Republicii Moldova de a-și exercita atribuțiile mai mult de 60 de zile;

g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție;

h) hotărăște asupra chestiunilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid.

(2) Curtea Constituțională își desfășoară activitatea din inițiativa subiecților prevăzuți de Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Articolul 140

Hotărârile Curții Constituționale

(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sînt definitive și nu pot fi atacate.

2. Legislația internațională

3. Cadrul normativ național pertinent.

Legea despre statutul deputatului în Parlament

Art.2. – (1) Deputatul este persoană oficială și reprezentant al puterii legislative supreme.

(2) În exercitarea mandatului, deputații sînt în serviciul poporului.

(3) Orice mandat imperativ este nul.

(4) Deputații intră în exercitarea mandatului din momentul alegerii, cu condiția validării lui ulterioare.

(5) Durata mandatului de deputat este de 4 ani. Acest termen poate fi prelungit în condițiile prevăzute de Constituție.

(6) Calitatea de deputat încetează la data întrunirii legale a Parlamentului nou ales, în caz de demisie, de ridicare a mandatului, de incompatibilitate sau de deces.

...

Art.14. – (1) Deputatul în Parlament, prin simplul fapt al alegerii lui, intră de îndată în dreptul deplinei exercitări a mandatului, pe baza certificatului doveditor al alegerii în Parlament, eliberat de Comisia Electorală Centrală, în condițiile legii.

(2) Deputatul își exercită drepturile și își îndeplinește îndatoririle pe toată legislatura pentru care a fost ales.

Art.16. – (1) Deputatul participă la examinarea colectivă și liberă a problemelor ce țin de competența Parlamentului, la dezbaterile și adoptarea proiectelor puse pe ordinea de zi a ședinței Parlamentului.

(2) Participarea deputatului la ședințele Parlamentului și ale comisiei permanente din a cărei componență face parte este obligatorie. În cazul în care deputatul nu se poate prezenta din motive întemeiate la ședințele Parlamentului sau ale comisiei permanente, este obligat să aducă la cunoștință Biroului permanent sau secretarului comisiei respective motivele absenței sale.

(3) Orice absență a deputatului care nu ține de exercitarea atribuțiilor funcționale ale Parlamentului și ale comisiei permanente din care face parte se consideră absență fără motiv întemeiat.

(4) Absența deputatului de la ședința Parlamentului în semn de protest față de un proiect sau față de o altă chestiune inclusă pe ordinea de zi, anunțată de deputat personal sau în numele fracțiunii în ședința în plen a Parlamentului, se consideră absență din motive întemeiate.

Art.17. – (1) Deputatul beneficiază de dreptul de vot deliberativ asupra tuturor problemelor examinate de Parlament.

(2) Deputatul este în drept:

a) să aleagă și să fie ales în organele Parlamentului;

b) să-și exprime părerea asupra componenței nominale a organelor formate de Parlament și asupra candidaturilor persoanelor oficiale în cadrul dezbaterilor pentru alegerea, numirea sau confirmarea lor de către Parlament;

c) să facă propuneri legislative în scris spre a fi examinate de Parlament;

d) să facă propuneri și observații asupra ordinii de zi a ședinței, asupra esenței problemelor puse în discuție și modului lor de examinare;

e) să dea dovadă de inițiativă și să facă propuneri vizînd examinarea la ședințele Parlamentului a dărilor de seamă sau a informațiilor prezentate de orice organ sau persoană oficială, aflată în subordinea sau sub controlul Parlamentului;

f) să pună problema votului de încredere în Guvern, în persoanele oficiale alese, numite sau confirmate de Parlament, dacă propunerea este susținută de cel puțin o pătrime din deputații aleși;

g) să propună spre examinare Parlamentului probleme ce țin de controlul asupra modului în care organele de stat și cele obștești, întreprinderile, instituțiile și organizațiile (mai departe unități) execută legile și hotărârile Parlamentului;

h) să participe la dezbateri, să facă interpelări, să adreseze întrebări raportorilor și președintelui ședinței, să ceară răspunsuri;

i) să-și argumenteze propunerile, să se pronunțe în chestiuni de procedură, să prezinte note informative;

j) să facă amendamente la proiectele de legi, de hotărâri și de alte acte normative.

(3) Deputatul care nu a luat cuvântul în dezbateri este în drept să transmită președintelui ședinței textul cuvântării, propunerile și observațiile sale asupra problemei examinate la ședința Parlamentului. Textul cuvântării deputatului se anexează la stenograma ședinței și, la solicitarea lui, se publică în organul de presă al Parlamentului.

(4) Deputatul este în drept să ia cunoștință de textele stenogramelor ședințelor Parlamentului înainte de a fi publicate, să primească textele cuvântărilor sale care nu urmează a fi publicate.

(5) Propunerile și observațiile făcute de deputat la ședințele Parlamentului sînt examinate, ținîndu-se cont de ele, în procesul de definitivare și adoptare a proiectelor de legi și hotărâri.

(6) În exercitarea mandatului deputatul poate adresa întrebări, interpelări și petiții Președintelui Republicii Moldova, membrilor Guvernului sau altor reprezentanți ai organelor centrale ale administrației de stat.

(7) Modul de exercitare a drepturilor menționate este stabilit prin prezenta lege și prin Regulamentul Parlamentului.

Art.18. – Deputatul care nu face parte din componența unei comisii permanente sau provizorii este în drept să participe, în condițiile Regulamentului Parlamentului, la ședințele acestora, să facă propuneri, să ia parte la examinarea de probleme și la adoptarea de hotărâri cu drept de vot consultativ. În cazul în care deputatul nu este de acord cu hotărîrea comisiei permanente, el poate să-și formuleze propunerea în calitate de amendament la proiectul de lege sau de hotărîre. Amendamentele făcute de deputat sînt examinate de Parlament și supuse votului.

Art.19. – Dreptul deputatului la inițiativă legislativă este garantat prin:

a) examinarea obligatorie a propunerii făcute cu titlu de inițiativă legislativă la ședința Parlamentului și adoptarea uneia dintre următoarele hotărâri privind: adoptarea unei legi; trimiterea spre definitivare în comisia permanentă respectivă a proiectului de lege propus; elaborarea unui nou proiect de lege; respingerea întemeiată a propunerii legislative;

b) punerea obligatorie la vot a propunerilor și amendamentelor la lege formulate de deputat, cu respectarea procedurii legislative prevăzute de Regulamentul Parlamentului;

c) participarea sa la ședințele Biroului permanent și ale Guvernului.

Regulamentul Parlamentului

Articolul 13. Atribuțiile Biroului permanent al Parlamentului

(1) Biroul permanent al Parlamentului are următoarele atribuții:

- a) propune Parlamentului data convocării ședințelor plenare;
- b) supune spre aprobare Parlamentului componența numerică și nominală a delegațiilor parlamentare permanente la organizațiile internaționale;
- c) pregătește și asigură desfășurarea lucrărilor Parlamentului;
- d) propune Parlamentului spre aprobare componența nominală a comisiilor permanente, **conform deciziilor fracțiunilor parlamentare și solicitărilor deputaților;**
- e) coordonează activitatea comisiilor permanente;
- f) întocmește, de comun acord cu președinții fracțiunilor parlamentare și ai comisiilor permanente, proiectul ordinii de zi a ședințelor Parlamentului și îl prezintă Parlamentului spre aprobare;
- g) stabilește modul de dezbateră publică a proiectelor de acte legislative, de acumulare, examinare și dezbateră a propunerilor prezentate în legătură cu acestea;
- h) asigură controlul plasării la timp pe web site-ul Parlamentului a proiectelor de acte legislative, a ordinii de zi, a stenogramelor ședințelor plenare, precum și a altei informații pasibile de a fi publicată;
- i) aprobă Regulamentul privind acreditarea reprezentanților mijloacelor de informare în masă pe lângă Parlament;
- j) stabilește obligațiunile membrilor biroului;
- k) aprobă structura organizatorică și efectivul-limită al Secretariatului Parlamentului, precum și condițiile specifice de compensare a cheltuielilor aferente îndeplinirii obligațiilor de serviciu pentru funcționarii publici și pentru alți angajați din cadrul Secretariatului;
- k¹) aprobă Regulamentul de organizare și funcționare a Secretariatului Parlamentului;
- k²) aprobă planurile strategice de dezvoltare a Secretariatului Parlamentului;
- l) prezintă Guvernului proiectul bugetului Parlamentului aprobat;
- m) îndeplinește alte atribuții prevăzute de prezentul Regulament sau însărcinările date de către Parlament.

Articolul 16. Constituirea comisiilor permanente

(1) Comisiile permanente sînt organe de lucru ale Parlamentului, înființate pentru efectuarea activității Parlamentului.

(2) Comisiile permanente răspund în fața Parlamentului și îi sînt subordonate. Statutul și modul de funcționare a comisiilor permanente se stabilesc prin prezentul Regulament.

(3) Comisia de control al finanțelor publice, precum și celelalte comisii permanente se aleg pe întreaga durată a legislaturii. Numărul comisiilor, denumirea, componența numerică și nominală a fiecărei comisii se va hotărî de Parlament, la propunerea Biroului permanent.

Articolul 17. Componența comisiilor permanente

(1) Președinții, vicepreședinții, secretarii, membrii și membrii supleanți ai comisiilor permanente se aleg de Parlament cu votul majorității deputaților aleși.

(2) Componența nominală a comisiilor permanente se stabilește ținîndu-se cont de reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament.

(3) Președinții comisiilor permanente pot fi revocați înainte de termen în condițiile art.11 alin.(3).

(4) Vicepreședinții și secretarii comisiilor permanente pot fi revocați înainte de termen, la propunerea fracțiunii parlamentare care i-a înaintat sau a unui grup de cel puțin 10 deputați, cu votul majorității deputaților aleși.

(5) Dacă fracțiunile parlamentare nu ajung la un acord asupra componenței uneia sau mai multor comisii, Biroul permanent propune, iar Parlamentul hotărăște, cu votul majorității deputaților prezenți, asupra candidaturilor propuse de fracțiunile parlamentare, **respectându-se principiul reprezentării proporționale și opțiunea personală a deputatului.**

(6) Deputatul este membru al cel puțin unei comisii permanente.

IV. CIRCUMSTANȚELE DE FAPT

Pe data de 6 iunie 2024 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea Parlamentului nr. 142. Prin această hotărâre s-au operat modificări la hotărârea Parlamentului nr. 185/2021 privind înființarea comisiilor permanente ale Parlamentului și componența lor numerică și la Hotărârea Parlamentului nr. 86/2021 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului.

Astfel, de la anexa 1 din hotărârea 86/2021 deputații Ulanov Denis și Suhodolski Alexandr au fost excluși din componența comisiei și incluși în altele comisii.

Este necesar de remarcat faptul că hotărârea respectivă a fost adoptată în aceeași zi în care a fost înregistrat proiectul (proiectul nr. 178 din 6 iunie 2024). Acest proiect de hotărâre a fost introdus ca supliment în ordinea de zi chiar în timpul ședinței plenare din data de 6 iunie 2024.¹

Autorul acerstei inițiative este biroul permanent al Parlamentului.

Deputații Ulanov și Suhodolski nu au fost informați și nici consultați despre intenția de a fi eliminați din comisie și transferați în altă comisie. Deputații nici nu au avut posibilitate să participe la examinarea acestui subiect, să pună întrebări și să dezbată, la cât de urgent a fost introdus și votat. Despre aceste modificări deputații au aflat doar după adoptarea propriu-zisă.

¹ <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactenormative/tabid/61/LegislativId/7008/language/ro-RO/Default.aspx>
<https://www.parlament.md/SesiuniParlamentare/%c5%9eedin%c5%a3eplenare/tabid/128/SittingId/5906/language/ro-RO/Default.aspx>

V. ARGUMENTAREA PRIVIND INCIDENȚA DREPTURILOR PREVĂZUTE DE CONSTITUȚIE ȘI PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ALE LEGII SUPREME

Considerăm că prin adoptarea hotărârii nr. 142 din 6 iunie 2024 Parlamentul a sfidat un șir de principii constituționale, fiind incidente următoarele prevederi din Legea Supremă:

- Art. 1 alin. (3) – principiul legalității;
- Art. 5 – democrația și pluralismul;
- Art. 64 – organizarea internă a parlamentului;
- Art. 68 – mandatul reprezentativ;
- Art. 71 – independența deputatului;
- Art. 73 – inițiativa legislativă;
- Art. 74 – adoptarea legilor și hotărârilor.

1) Privind înaintarea inițiativei legislative

Hotărârea contestată a fost adoptată în baza proiectului nr. 178 din 6 iunie 2024, proiect înaintat și înregistrat de către Biroul permanent al Parlamentului, în baza hotărârii biroului nr. 19 din aceeași dată.

Biroul permanent, la adoptarea acestei hotărâri s-a bazat pe art. 13 alin. (1) lit. d) din Regulamentul Parlamentului.

Într-adevăr, art. 13 alin. (1) lit. d) prevede că biroul permanent propune spre aprobare componența comisiilor, conform deciziilor fracțiunilor și solicitărilor deputaților. Această procedură de organizare internă nu se contestă.

În același timp, Parlamentul a ignorat procedura constituțională de înaintare a unei inițiative legislative prevăzute la art. 73 din Legea Supremă.

Hotărârea contestată este un act normativ care este adoptat de Parlament în temeiul art. 66 lit. a) din Constituție.

Potrivit art. 73 din Constituție, *Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.*

Biroul permanent al Parlamentului nu este subiect cu drept de inițiativă legislativă reieșind din prevederile art. 73 din Constituție. Chiar dacă Regulamentul Parlamentului prevede că la formarea comisiilor permanente este nevoie de propunerea biroului permanent, acest fapt nu înseamnă că trebuie promisă procedura constituțională de înaintare a inițiativelor conform art. 73. Hotărârea biroului permanent urma să fie însoțită de o inițiativă legislativă semnată de unul din subiecții cu acest drept, în speță – de un deputat în Parlament. În orice caz aceste două proceduri sunt interdependente și nu pot fi realizate separat.

Este necesar de menționat faptul că proceduri asemănătoare în procesul legislativ mai sunt și ele sunt soluționate anume conform procedurii menționate. De exemplu, la definitivarea unui proiect de lege pot parveni avize și propuneri de amendamente de la comisii parlamentare, direcția juridică a Parlamentului, de la instituții de stat și organizații necomerciale etc. dacă aceste propuneri sunt relevante și pot fi înaintate spre dezbatere atunci acrește sunt înregistrate în calitate de amendamente semnate de deputați, adică de subiecți cu drept de inițiativă legislativă. Nu poate fi înregistrată o propunere legislativă sau amendament direct de către comisie sau altă entitate care nu este prevăzută la art. 73 din Constituție.

Astfel, luând act de faptul că actul contestat a fost înaintat nu de un subiect cu drept de inițiativă dar numai de către biroul permanent, considerăm că a fost încălcată norma constituțională prevăzută la **art. 73 din Legea Supremă.**

2) Privind procedura constituțională de adoptare în raport cu principiul legalității

Hotărârea contestată a fost adoptată în aceeași zi în care a fost înregistrată în Parlament. Ordinea de zi a fost completată pe parcursul ședinței din data de 6 iunie 2024. Deputații vizați de hotărârea contestată nu au avut nici cea mai mică posibilitate să se expună în privința acesteia, să pună întrebări și să participe la dezbateri. Deputații vizați nu au fost consultați cu privire la schimbările operate.

Art. 13 alin. (1) lit. d) din Regulamentul Parlamentului prevede că biroul permanent poate propune aprobarea componenței comisiilor la solicitarea fracțiunilor și la solicitarea deputaților.

Art. 17 alin. (5) din regulamentul Parlamentului, de asemenea prevede necesitatea respectării principiului de reprezentativitate și opțiunea personală a deputatului.

Deputații Ulanov și Suhodolski nu au solicitat nicio schimbare de comisie. Nici includerea în altă comisie nu a fost consultată cu deputații vizați, opțiunile personale au fost grav afectate.

Este necesar de remarcat faptul că deputații independenți sau grupurile de deputați independenți au aceleași drepturi ca și fracțiunile parlamentare. Aceste prevederi sunt prevăzute atât de Legea despre statutul deputatului în Parlament, art. 4 din Regulamentul Parlamentului dar și de jurisprudența Curții Constituționale (de ex. HCC nr. 32/2015).

Toți deputații sunt egali în drepturi și nu pot fi discriminați, fie că reprezintă majoritatea sau opoziția. Deputații sunt obligați să facă parte din comisiile parlamentare conform principiilor reprezentării proporționale și în baza solicitării personale, ținând cont de studiile și experiența acestora. Orice sfidare a acestor criterii și ignorarea poziției deputatului reprezintă o sfidare a independenței acestuia și principiului neimperativității mandatului.

Astfel, constatăm că prin adoptarea urgentă a hotărârii contestate, înregistrată și adoptată în aceeași zi, fără nicio dezbatere și consultare, cu omisiunea de a solicita opinia deputaților vizați reprezintă o gravă încălcare a procedurii constituționale de adoptare a unui act normativ, prevăzut de art. 74 din Constituție, iar prin ignorarea unui șir de prevederi din Regulamentul Parlamentului se încalcă direct principiul legalității garantat de art. 1 alin. (3) din Constituție.

Dispozițiile art. 1 alin. (3) din Constituție consacră principiul statului de drept, ale cărui exigențe privesc scopurile majore ale activității statale, prefigurate în ceea ce este numit domnia legii, sintagmă ce implică subordonarea statului față de drept, asigurarea acelor mijloace care să permită dreptului să cenzureze opțiunile politice și, în acest cadru, să pondereze eventualele tendințe abuzive, discreționare ale structurilor etatice. Statul de drept asigură supremația Constituției, corelarea legilor și a tuturor actelor normative cu aceasta, existența regimului de separație a puterilor publice, care trebuie să acționeze în limitele legii, și anume în limitele unei legi ce

exprimă voința generală. Statul de drept consacră o serie de garanții, inclusiv jurisdicționale, care asigură respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor prin autolimitarea statului, respectiv încadrarea autorităților publice în coordonatele dreptului.

Statul de drept semnifică subordonarea statului față de lege. Nimeni – persoană fizică, juridică sau autoritate publică nu poate fi mai presus de lege. Principiul legalității are drept consecință obligativitatea respectării legilor inclusiv de către forul legislativ suprem al statului, această exigență fiind impusă nu doar indivizilor sau persoanelor juridice private, ci autorităților și instituțiilor publice. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, este important ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost acordate.

În cazul descris Parlamentul a ignorat prevederile legale și constituționale, nu s-a supus exigențelor impuse și a adoptat un act abuziv care depășește cadrul legal și constituțional și care încalcă grav drepturile fundamentale ale unui ales al poporului, de a reprezenta alegătorii, de a fi independent în opiniile și voturile exprimate.

Remarcăm faptul că Înalta Curte a constatat faptul că nerespectarea procedurii stabilite de Constituție, Regulamentul Parlamentului și Legea nr. 100/2017 constituie temei de declarare a neconstituționalității legii. Practica relevantă a Curții deja este consacrată (HCC nr. 11/2004, HCC nr. 28/2020, HCC nr. 8/2021, HCC nr. 4/2021 etc).

Curtea a constatat că respectarea procedurilor parlamentare nu se limitează doar la asigurarea posibilității deputaților de a formula întrebări și de a avea intervenții la tribuna Parlamentului cu privire la proiectele de legi supuse examinării. Această abordare ar fi prea formalistă dacă deputații nu ar avea posibilitatea să solicite modificarea proiectelor de lege. Din acest motiv, articolul 73 din [Constituție](#) le garantează deputaților prerogativa de a prezenta propuneri și amendamente la proiectul de lege. Prerogativa în discuție le permite deputaților să propună modificarea proiectelor de legi dacă, de exemplu, acestea conțin prevederi care afectează în mod disproporționat drepturile și libertățile persoanelor. Prin urmare, acest element poate fi considerat central pentru procedura parlamentară. Legea fundamentală nu stabilește un termen pentru exercitarea dreptului în discuție. Pentru ca acest drept să fie garantat, parlamentarilor trebuie să li se acorde o perioadă de timp rezonabilă pentru formularea propunerilor și a amendamentelor la proiectele de legi examinate de Parlament.

În jurisprudența sa, Curtea a reținut că respectarea procedurilor parlamentare nu se limitează doar la asigurarea posibilității deputaților de a formula întrebări și de a avea intervenții de la tribuna Parlamentului cu privire la proiectele de legi supuse examinării. Această abordare ar fi prea formalistă dacă deputații nu ar avea posibilitatea să solicite modificarea proiectelor de legi. Din acest motiv, articolul 73 din [Constituție](#) le garantează deputaților prerogativa de a prezenta propuneri și

amendamente la proiectul de lege. Prerogativa în discuție le permite deputaților să propună modificarea proiectelor de legi dacă, de exemplu, acestea conțin prevederi care afectează în mod disproporționat drepturile și libertățile persoanelor. Prin urmare, acest element poate fi considerat central pentru procedura parlamentară. Legea fundamentală nu stabilește un termen pentru exercitarea dreptului în discuție. Pentru ca acest drept să fie garantat, parlamentarilor trebuie să li se acorde o perioadă de timp rezonabilă pentru formularea propunerilor și a amendamentelor la proiectele de legi examinate de Parlament (a se vedea [HCC nr.14 din 27 aprilie 2021](#), § 64).

Tot în hotărârea sa nr. 14/2021 referitor la respectarea principiului pluralismului politic Curtea a reținut următoarele:

„56. Curtea reține că, în cadrul procedurilor de legiferare, principiul pluralismului politic presupune că Parlamentul trebuie să asigure posibilitatea participării opoziției parlamentare la adoptarea legilor. Astfel, chiar dacă majoritatea parlamentară are o viziune consolidată cu privire la necesitatea unei legi și voturile sale ar fi suficiente pentru a o adopta, majoritatea în discuție trebuie să asigure dreptul deputaților din cadrul opoziției parlamentare de a participa prin formularea întrebărilor și a propunerilor la proiectul de lege. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că majoritatea parlamentară trebuie să asigure un tratament corect și adecvat al minorităților parlamentare, fără să facă abuz de poziția sa dominantă (a se vedea HCC nr.28 din 19 aprilie 2020, § 20).

57. În același timp, Curtea reține că, în cadrul procedurilor de legiferare, Parlamentul trebuie să asigure deputații cu posibilitatea de a examina conținutul proiectului de lege printr-un schimb de opinii. Această etapă a procesului de legiferare este necesară, deoarece ea le oferă deputaților posibilitatea de a înțelege esența proiectului de lege propus spre examinare și contribuie la edificarea încrederii societății că legea a fost discutată pe larg până la adoptare (a se vedea § 35 supra).

58. Pe de altă parte, în baza principiului autonomiei parlamentare, Parlamentul deține o marjă discreționară largă în ceea ce privește modul de desfășurare a ședințelor plenare. Totodată, în domeniul legiferării, autonomia Parlamentului nu este absolută. Ea este limitată de necesitatea respectării principiilor constituționale, de exemplu, a principiului pluralismului politic și a principiului dezbaterii parlamentare a proiectelor de lege.

59. În această cauză, Curtea trebuie să verifice dacă la adoptarea Legii contestate Parlamentul a stabilit un echilibru corect între principiul pluralismului politic și principiul dezbaterii parlamentare a proiectelor de lege și principiul autonomiei parlamentare.

60. Examinând sesizările, Curtea observă că de la prezentarea raportului Comisiei juridice, numiri și imunități asupra Legii contestate în ședința plenară (la aproximativ ora 15:27) până la votarea ei în două lecturi (la aproximativ ora 15:28) a trecut aproximativ un minut (a se vedea §14-16 supra). Este evident că într-o perioadă atât de scurtă deputații din opoziția parlamentară nu au avut posibilitatea să supună dezbaterii Legea contestată prin formularea de întrebări și luări de cuvânt, deși dezacordul acestora cu privire la adoptarea Legii contestate era cunoscut de la începutul ședinței plenare.”

În Opinia urgentă nr.1007/2020 din 17 noiembrie 2020 cu privire la amânarea alegerilor motivată de reforma constituțională din Kârgâzstan, Comisia de la Veneția a menționat că procedura legislativă este o valoare comună în cultura juridică europeană și are o importanță mare pentru un stat democratic guvernat de statul de

drept. În raportul cu privire la preeminența dreptului, Comisia de la Veneția a notat că legalitatea, inclusiv procesul transparent, responsabil și democratic de adoptare a legilor, este menționată ca unul dintre elementele definitorii ale preeminenței dreptului. Într-un stat cu adevărat democratic, bazat pe preeminența dreptului, este obligatoriu să se asigure că, în toate etapele oricărui proces de reformă, toate părțile interesate să fie implicate, fie direct, fie printr-o consultare adecvată, în procesul legislativ (a se vedea § 54 din Opinia citată, CDL-PI(2020)015).

La cazul din speță sunt relevante următoarele constatări ale Curții Constituționale într-un caz practic similar (HCC nr. 21/2021).

„39. Cu titlu preliminar, Curtea reține că, potrivit articolului 60 alin.(1) din Constituție, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului. Având în vedere acest aspect, constituanta nu i-a acordat altei autorități competența reglementării structurii, organizării și funcționării Parlamentului, ci a stabilit că aceste chestiuni pot fi reglementate, în mod autonom, doar de Parlament, printr-un Regulament pe care trebuie să-l adopte printr-o lege organică [a se vedea articolele 64 alin.(1) și 72 alin.(3) lit.c) din Constituție].

40. Astfel, Parlamentul este suveran în materia reglementării procedurii de adoptare a legilor. Totuși, suveranitatea Parlamentului nu este absolută, ea fiind limitată de principiile constituționale în această materie. În acest sens, atât la reglementarea procedurilor parlamentare, cât și la aplicarea lor, i.e. la adoptarea actelor normative, Parlamentul trebuie să asigure echilibrul corect dintre principiul autonomiei parlamentare și celelalte principii incidente în materia procedurilor parlamentare, care sunt stabilite expres sau care pot fi clar deduse din Constituție (a se vedea HCC nr.14 din 27 aprilie 2021, § 52, 53; HCC nr.19 din 13 iulie 2021, § 56).

...

42. În acest caz, Curtea observă că autorii sesizării consideră că Hotărârea contestată a fost adoptată cu încălcarea dreptului deputaților de a cunoaște conținutul proiectului de hotărâre a Parlamentului, până la etapa examinării și votării acestuia.

43. Curtea reține că un element esențial al procedurii de legiferare este ca aceasta să fie desfășurată în mod transparent – atât la etapa de întocmire și de consultare a proiectelor de acte, cât și la etapa dezbaterilor parlamentare –astfel încât persoanele interesate să aibă acces la inițiativele legislative și să poată comunica opinia lor asupra actelor în discuție. Scopul desfășurării procedurii parlamentare într-un mod transparent urmărește să le asigure cetățenilor posibilitatea de a monitoriza realizarea competenței de legiferare acordată legislatorului la alegeri, prin vot. Curtea reține că limitarea posibilității de a avea acces la inițiativele legislative și de a putea comunica opinia asupra actelor în discuție poate fi făcută doar pe baza unor motive convingătoare.

...

45. Pentru că Constituția le garantează persoanelor interesate accesul la inițiativele legislative supuse consultărilor în cadrul procedurilor de legiferare și posibilitatea comunicării opiniei asupra actelor în discuție, Curtea reține că acest raționament se aplică a fortiori în cazul deputaților. Cei din urmă trebuie să aibă acces la materialele pregătitoare ale actelor legislative din simplul motiv că legiferarea reprezintă prerogativa de bază care le-a fost delegată de către cetățeni la alegeri, prin vot. Curtea consideră că, fără a avea acces la inițiativele legislative supuse examinării, deputații nu ar

putea să-și formeze o opinie despre subiectul supus examinării și, respectiv, să-și exercite celelalte drepturi, garantate de articolul 73 din [Constituție](#) (e.g. dreptul de a prezenta propuneri la conceptul proiectului, dreptul de a depune amendamente etc.).

46. În [Hotărârea nr.14 din 27 aprilie 2021](#), § 57, Curtea a reținut că, în cadrul procedurilor de legiferare, Parlamentul trebuie să asigure deputații cu posibilitatea de a examina conținutul proiectului de lege printr-un schimb de opinii. Curtea a notat că această etapă a procesului de legiferare este necesară, deoarece ea le oferă deputaților posibilitatea de a înțelege esența proiectului de lege propus spre examinare și contribuie la edificarea încrederii societății că legea a fost discutată pe larg până la adoptare.

47. Pe de altă parte, în baza principiului autonomiei parlamentare, Parlamentul deține o marjă discreționară la stabilirea modului de întocmire și de comunicare a proiectelor de legi sau de hotărâri ale Parlamentului către deputați. Legea fundamentală nu stabilește un termen pentru comunicarea actelor în discuție. În același timp, pentru asigurarea posibilității deputaților de a cunoaște conținutul proiectelor de legi sau de hotărâri ale Parlamentului, parlamentarilor trebuie să li se acorde o perioadă de timp rezonabilă pentru analiza acestora și, respectiv, pentru formarea unei opinii despre subiectul supus examinării.

48. În acest caz, Curtea trebuie să verifice dacă la adoptarea Hotărârii contestate Parlamentul a acționat în limitele marjei sale discreționare și a stabilit un echilibru corect între principiul autonomiei parlamentare și dreptul deputaților de a cunoaște conținutul proiectului de Hotărâre a Parlamentului.

49. Examinând sesizarea, Curtea observă că proiectul Hotărârii contestate avea ca obiect modificarea componenței numerice și nominale a Biroului permanent al Parlamentului (a se vedea § 11 supra). Potrivit [Regulamentului Parlamentului](#), Biroul permanent este organul de lucru al legislativului și se formează, având în vedere reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament. Componența numerică și nominală a Biroului permanent se stabilește printr-o hotărâre a Parlamentului, la propunerea fracțiunilor parlamentare [a se vedea articolul 12 alin.(1) din [Regulamentul Parlamentului](#)].

50. Deși [Constituția](#) nu conține prevederi referitoare la modul de formare a Biroului permanent al Parlamentului, acest fapt nu presupune că dreptul deputaților de a cunoaște conținutul proiectelor de acte care urmăresc să modifice componența Biroului nu este incident. Dimpotrivă, pentru că proiectul Hotărârii contestate vizează modificarea componenței unui organ de bază al Parlamentului cu atribuții importante referitoare la activitățile parlamentare [a se vedea articolul 13 alin.(1) din [Regulamentul Parlamentului](#)] și pentru că deciziile acestui organ îi vizează în mod direct pe deputați, Curtea reține că acest fapt reclamă o garantare a dreptului parlamentarilor de a cunoaște conținutul proiectului Hotărârii în discuție, până la etapa examinării și votării acestuia, pentru a asigura posibilitatea deputaților/fracțiunilor de a desemna, în timp util, reprezentanți în cadrul Biroului permanent.

51. În acest caz, proiectul hotărârii contestate a fost înregistrat la Secretariatul Parlamentului pe 3 decembrie 2020. În aceeași zi, proiectul a fost inclus în ordinea de zi suplimentară a ședinței plenare pentru examinare și a fost votat de majoritatea parlamentară [a se vedea § 8-12 supra]. La solicitarea Curții, Parlamentul nu a demonstrat că proiectul hotărârii în discuție le-a fost comunicat deputaților, în particular autorilor sesizării, până la examinarea și votarea acestuia.

52. În acest context, Curtea reține că votarea Hotărârii contestate într-un regim accelerat, fără a-i asigura pe deputați cu posibilitatea de a cunoaște conținutul proiectului Hotărârii în discuție, până la etapa examinării și votării acestuia, depășește marja discreționară a Parlamentului în domeniul organizării procedurilor parlamentare. Chiar dacă procedurile

parlamentare au fost însoțite de proteste din partea opoziției parlamentare, acest fapt nu poate justifica adoptarea Hotărârii contestate fără comunicarea ei deputaților.

53. La adoptarea Hotărârii contestate, Parlamentul nu a respectat un echilibru corect între principiul autonomiei parlamentare și dreptul deputaților de a cunoaște conținutul proiectului de hotărâre a Parlamentului, până la examinarea și votarea acestuia. Prin urmare, Curtea reține că Hotărârea Parlamentului nr.219 din 3 decembrie 2020 contravine articolului 73 din Constituție.”

Hotărârea nr. 142 din 6 iunie 2024 a fost adoptată în circumstanțe identice cu speța examinată de Curte prin hotărârea sa nr. 21/2021. În acest caz nu există nicio diferență sau alte circumstanțe care ar motiva Curtea să-și revizuiască propria jurisprudență.

Astfel, prin încălcarea procedurii constituționale de adoptare și prin ignorarea totală a prevederilor imperative ale Regulamentului Parlamentului, la adoptarea hotărârii contestate Parlamentul a sfidat prevederile constituționale prevăzute la art. 1 alin. (3) și art. 74 din Constituție.

(3) Privind independența și reprezentativitatea mandatului deputatului.

În condițiile statului de drept, puterea politică aparține poporului. Dacă primele două elemente definitorii ale statului – teritoriul și populația – au un caracter obiectiv-material, cel de-al treilea element esențial – suveranitatea națională – are un caracter subiectiv-volițional și înseamnă că dreptul de comandă aparține poporului.

Așa cum se precizează în articolul 2 alin.(1) din Constituție, suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.

Potrivit art. 60 din Constituție Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova, fiind compus din 101 deputați.

Conform art. 68 din Constituție în exercitarea mandatului, deputații sunt în serviciul poporului iar orice mandat imperativ este nul.

Art. 71 din Constituție garantează dreptul deputatului la opinie și votliber. Deputatul nu poate fi tras la răspundere pentru asta.

Prin excluderea abuzivă a deputaților din comisia parlamentară din care au făcut parte, fără a fi consultați reprezintă o sfidare gravă a independenței deputatului, o limitare a dreptului de ales și de reprezentant al poporului, delegat pentru a soluționa problemele alegătorilor. Deputatul eliminat dintr-o comisia înseamnă nu

altceva decât o hărțuire a acestuia, o persecuție a opoziției cu scop de a restricționa drepturile sale la libera exprimare, restricționare de a avea acces la unele materiale etc.

La acest aspect sunt relevante și urmează a fi menționate unele standarde internaționale:

Comisia de la Veneția a aprobat în 2019 un raport cu privire la rolul opoziției într-un Parlament democratic (CDL-AD(2010)025).

În rezoluția a APCE (nr. 1601 (2008), Adunarea Parlamentară a afirmat că existența „o opoziție politică în interiorul și în afara parlamentului este o componentă esențială a unei bune funcționări ai democrației”. Comisia de la Veneția este de acord cu acest lucru și este de părere că condițiile de drept și de fapt pentru opoziția parlamentară pașnică constituie un reper pentru evaluarea maturității democratice a oricărui sistem politic dat.

Comisia de la Veneția concluzionează că grupurile de partid constituie o entitate de bază importantă în procedurile parlamentare democratice și susține principiul reprezentării proporționale ca instrument important pentru asigurarea drepturilor de opoziție și minorități.

Comisia de la Veneția consideră că există anumite categorii de drepturi ale opoziției parlamentare și ale minorității care sunt deosebit de importante și ar trebui să fie în general recunoscut. Acestea sunt (i) drepturi procedurale de participare, (ii) drepturi speciale de supraveghere și controlul guvernului, (iii) dreptul de veto sau de întârziere pentru anumite decizii ale unui caracter fundamental, (iv) dreptul de a cere revizuirea constituțională și (v) protecție împotriva persecuției și abuzului.

În fiecare dintre aceste categorii sistemul constituțional național ar trebui să recunoască și să garanteze minorităților parlamentare un anumit nivel de protecție legală și reală.

Existența Comisiei de la Veneția se bazează pe ideea că democrația poate și ar trebui promovată și protejată „prin lege”. Recunoașterea legală a opoziției parlamentare și drepturile minorităților reprezintă o problemă centrală în acest sens. În același timp, elementul important pentru asigurarea unei bune democrații parlamentare este o politică tolerantă și tradiție și cultură matură, sub care fracțiunea

guvernantă nu abuzează de puterea sa pentru a suprima opoziția, iar opoziția, la rândul ei, se angajează activ și constructiv în procesele politice.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a reținut că există un interes public prioritar pentru funcționarea efectivă a Parlamentului și pentru îndeplinirea misiunii sale într-o societate democratică, cu respectarea condițiilor dezbaterii libere. Prin urmare, marja de apreciere care trebuie acordată în acest domeniu trebuie să fie una largă. Totuși, marja de discreție națională, deși foarte importantă, nu este nelimitată și trebuie să fie compatibilă cu conceptele de democrație politică efectivă și preeminență a dreptului. Trebuie asigurat, în special, un echilibru care le oferă un tratament echitabil și adecvat membrilor unor minorități parlamentare și care evită abuzul de poziție dominantă. Regulile care vizează funcționarea internă a Parlamentului nu trebuie să constituie o bază a majorității pentru abuzul de poziție dominantă vizavi de opoziție. Curtea dă importanță protecției minorității parlamentare în fața abuzului majorității (a se vedea *Karácsony și alții v. Ungaria* [MC], 17 mai 2016, § 147).

În același sens sunt relevante constatările Curții din hotărârea nr. 8/2012

„21. Curtea reține că mandatul parlamentar definește o demnitate publică obținută prin alegerea deputatului de către electorat, în vederea reprezentării acestuia în realizarea competențelor Parlamentului.

22. Conținutul mandatului parlamentar este prestabilit, prin [Constituție](#), lege, regulamentele parlamentare sau pe cale cutumiară, fiind dedus din exercitarea prerogativelor ce alcătuiesc competența Parlamentului, și reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor deputatului, care pot fi de natură politică și patrimonială, precum și garanțiile libertății de exercitare a mandatului și independenței deputatului.

...

26. În același timp, limitarea rolului unui deputat de a lucra doar pentru a fi prezent la ședința de votare este prea reductiv. Munca parlamentarului în procesul de legiferare este dificil de cuantificat. Nu este suficient să se poată măsura absența parlamentarilor de la vot, numărul întrebărilor pe care ei le formulează sau al proiectelor de lege propuse.

27. Avînd în vedere că sînt reprezentanți ai poporului, desemnați în acest sens prin alegere, deci ai alegătorilor în ansamblu, în cadrul funcției de reprezentare deputații trebuie să interpreteze opinia publică și să comunice punctele de vedere ale alegătorilor.

28. Confruntîndu-se cu probleme sau chestiuni legate de guvernare, alegătorii recurg adesea la deputați. Aceștia primesc, de obicei, apeluri telefonice și scrisori de la cetățeni sau cetățeni în audiență, în birou și în teritoriu, cu solicitarea de abordare a unor probleme legate de asigurarea ocupării forței de muncă, protecția socială, agricultură, justiție, pensii sau probleme financiare. Astfel, un deputat urmează să dedice o parte considerabilă a timpului său pentru sprijinul direct al nevoilor cetățenilor. Prin această funcție de "asistență socială" în teritoriu, deputatul oferă informații și consiliere cu privire la o gamă largă de programe guvernamentale, aceasta fiind o activitate

inerentă alegerii sale în Parlament. În același timp, această activitate poate servi deputatului pentru documentare în exercitarea rolului său legislativ și de monitorizare a Guvernului.

29. Deputații, de asemenea, pot încerca să-și influențeze colegii de partid să adopte anumite poziții și orientări politice, potrivit liniei de gândire a segmentului lor electoral, sau să-și unească forțele în scopul de a face cunoscute anumite probleme ale cetățenilor.

30. Această activitate este importantă pentru reprezentarea în lupta politică din Parlament a dezbaterilor politice din societate, a opiniilor, a ideilor ce au ca sursă diferite categorii sociale, politice, economice sau culturale. În această manieră, poporul, în calitate de titular al suveranității naționale, își exercită suveranitatea nu numai cu prilejul procesului electiv, ci pe întreaga durată a mandatului oferit Parlamentarului aflat în serviciul său.

31. În mod cert, eficiența cu care parlamentarii își reprezintă alegătorii depinde în mare măsură de poziția lor în Parlament. Astfel, ca membri ai majorității parlamentare, deputații sînt mai bine poziționați pentru a se asigura că sînt luate în considerare interesele alegătorilor lor în elaborarea politicii guvernului. Acesta este motivul pentru care, în practica parlamentară, se recomandă exercitarea cu bună-credință a drepturilor și obligațiilor constituționale atît de către majoritate, cît și de grupurile parlamentare minoritare, precum și cultivarea unei culturi a dialogului politic, care să nu excludă a priori consensul, chiar dacă motivațiile sînt diferite, atunci cînd miza este interesul major al poporului.

...

33. Astfel, conținutul politic, atît parlamentar, cît și extraparlamentar, al mandatului se realizează prin drepturile politice ale deputaților, și anume: inițiativa parlamentară ce se poate manifesta sub modalitatea dreptului de inițiativă legislativă, prin propuneri legislative sau amendamente, depunerea de moțiuni sau proiecte, hotărîri ori prin declarații, dreptul de a participa la inițiative colective, cum este moțiunea de cenzură pentru demiterea Guvernului, sesizarea Curții Constituționale cu privire la neconstituționalitatea actelor normative, cererea de întrunire a Parlamentului în sesiune extraordinară etc.; libertatea de exprimare, specifică parlamentarilor prin dreptul la cuvînt și dreptul la vot; drepturi legate de activitatea de monitorizare și control al executivului pe calea întrebărilor sau interpelărilor adresate Guvernului sau membrilor săi, participarea la inițierea de moțiuni simple sau de cenzură, anchete, solicitarea de informații; **drepturi legate de organizarea și funcționarea Parlamentului, care se referă la dreptul de a alege și de a fi ales în organele de lucru ale acestuia, în grupurile de prietenie cu alte țări sau în delegațiile parlamentare.**"

Luând act de cele expuse, constatăm că prin eliminarea abuzivă, fără consultare a deputaților vizați din comisia juridică, numiri și imunități și includerea în alte comisii, majoritatea parlamentară a sfidat principiile constituționale cu privire la reprezentativitatea mandatului prevăzut la art. 68 și independența acestuia prevăzut la art. 71 din Constituție.

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

În temeiul celor expuse mai sus, în baza articolului 135, alineatul (1), litera a) din Constituția Republicii Moldova, a articolul 4, alineatul (1) și litera a) al Legii cu privire la Curtea Constituțională, și a articolului 4, alineatul (1) și litera a) al Codului

jurisdicției constituționale, solicităm Curții Constituționale a Republicii Moldova următoarele:

- A. Primirea și acceptarea spre examinare a prezentei sesizări;
- B. Verificarea constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 1452 din 6 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative, în partea ce se referă la excluderea abuzivă a deputaților Ulanov și Suhodolski.

VII. Declarația și semnătura autorilor sesizării

Autorul sesizării declară pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, fapt pentru care semnează:

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

Ulanov Denis

Suhodolschi Alexandr

